ඔබ මේවන විට හින්දුස්ථානි සංගීතය හා සම්බන්ධව රාග 7 ක් දැනුවත් වී ඇත. ඒවා නම් බිලාවල් , භූපාලි , යමන් , ඛමාජ් , කාෆි , භීම්පලාශ්‍රී හා භෛරවී යන රාගයන්ය.

රාගයක් නිර්මාණය වී ඇත්තේ ස්වර ඇසුරු කරමිනි. එක් එක් රාග නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී එම රාග වල යෙදෙන ස්වර එකිනෙකට වෙනස් වන බව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ සඳහා අපට උපකාරී වන්නේ රාගයේ ආරෝහණය හා අවරෝහණය වේ. මේ අනුව ඔබට නියමිත රාගවල විශේෂතා හඳුනා ගෙන ඇත්දැයි නිරීක්ෂණය කරන්න. ඔබ උගත් ලක්ෂණ ගීත ද මේ සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකිය.

රාගය	ආරෝහණ/අවරෝහණය	විශේෂතා
බිලාවල්	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	ස්වර 7 ම ශුද්ධ වේ.
භූපාලි	ස රි ග ප ධ ස් ස් ධ ප ග රි ස	ආරෝහණයේ අවරෝහණයේ ම නි වර්ජ්‍ය වේ.
යමන්	ස රි ග ම/ ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම/ ග රි ස	තීව්‍ර ම යෙදේ.
ඛමාජ්	ස ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	ආරෝහණයේ රි වර්ජ්‍ය වේ. අවරෝහණයේදී පමණක් නි කෝමළ වේ. ශුද්ධ හා කෝමළ නි යෙදෙන බැවින් ද්වි නිෂාද යෙදේ.
කාෆි	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	ස්වර 7 ම යෙදේ. ග නි ස්වර කෝමළ වේ.
භීම්පලාශ්‍රී	නි. ස ග ම ප නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	ආරෝහණයේ රි ධ වර්ජ්‍ය වේ. ග නි ස්වර කෝමළ වේ.
භෛරවී	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	රි ග ධ නි යන ස්වර කෝමළ වේ. ස්වර 7 ම යෙදේ.

රාග හඳුනා ගනිමු

රාගය	ආරෝහණ/අවරෝහණය	මේලය	වාදි ස්වරය	සංවාදි ස්වරය	ජාතිය	ගාන සමය	මුඛ්‍යාංගය	විශේෂතා
බිලාවල්	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	බිලාවල්	ධ	ග	සම්පූර්ණ	දිවා ප්‍රථම ප්‍රහරය	ග රි , ග ප ධ නි ස්	ස්වර 7 ම ශුද්ධව යෙදේ.
භූපාලි	ස රි ග ප ධ ස් ස් ධ ප ග රි ස	කල්‍යාන	ග	ධ	ඖඩව	රාත්‍රී ප්‍රථම ප්‍රහරය	ග රි ස ධ , ස රි ග ප ග , ධ ප , ග රි ස	ආරෝහණයේ හා අවරෝහණයේදී මධ්‍යමය හා නිෂාදය නොයෙදේ. (ම , නි ස්වර වර්ජ්‍ය වේ.)
යමන්	ස රි ග ම් ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම් ග රි ස	කල්‍යාන	ග	නි	සම්පූර්ණ	රාත්‍රී ප්‍රථම ප්‍රහරය	නි රි ග රි ස , ප ම/ ග රි ස	ස්වර 7 ම යෙදෙන අතර මධ්‍යමය තීව්‍ර වේ. (ම/ යෙදේ)
ඛමාජ්	ස ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	ඛමාජ්	ග	නි	ෂාඩව සම්පූර්ණ	රාත්‍රී දෙවන ප්‍රහරය	නි ධ , ම ප ධ , ම ග	ආරෝහණයේ දී රි වර්ජ්‍ය වේ. ආරෝහණයේදී නි ස්වරය ශුද්ධව යෙදේ. අවරෝහණයේදී නි කෝමළව යෙදේ. (නි යෙදේ) ද්වි නිෂාදයන් යෙදේ.
කාෆී	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	කාෆී	ප	ස	සම්පූර්ණ	රාත්‍රී දෙවන ප්‍රහරය	ස ස , රි රි , ග ග ,ම ම , ප	ස්වර 7 ම යෙදේ. ග නි ස්වර කෝමළ වේ. (ගාන්ධාරය , නිෂාදය කෝමළ වේ)
භීම්පලාශ්‍රී	නි ස ග ම ප නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	කාෆී	ම	ස	ඖඩව සම්පූර්ණ	රාත්‍රී තෙවන ප්‍රහරය	නි ස ම , ප ම ග , ම ග රි ස	ආරෝහණයේදී රි ධ යන ස්වර වර්ජිත වේ. ග නි ස්වර කෝමළ වේ. (ගන්ධාරය හා මධ්‍යමය කෝමළ වේ.)
භෛරවී	ස රි ග ම ප ධ නි ස් ස් නි ධ ප ම ග රි ස	භෛරවී	ම	ස	සම්පූර්ණ	දිවා ප්‍රථම ප්‍රහරය	ම ග , ස රි ස , ධ නි ස	ස්වර 7 ම යෙදේ. රි ග ධ නි ස්වර කෝමළ වේ.

නිර්දේශිත සියළුම රාගයන්හි රාග විස්තර